

עין משפט
נר מצוה

סַטָּא איז מיינט פֿאַר מהלכות שמיטה הלכה סה סמך עשין סך טושי"ע י"ד סימן יח סעיף טו:
ע ב מיינט שם הלכה כד ועיין בהשגות וביכ"מ ובג"מ סמך שם טושי"ע שם סעיף יא:

עא ג מיינט פֿיר"ה מהלכות עדות הלכה ז טושי"ע י"ד סימן קכ סעיף ג ובהגדה:

עב ד מיינט פֿיר"ה מהלכות טומאת צרעת הלכה ה:

עג ה מיינט פֿיר"ה מהלכות עבודת יושי"כ הלכה ה:

עד ו ז מיינט פֿיר"ה מהלכות טומאת צרעת הלכה ה:

שיטה מקובצת

אבל שבירת עצמות בכח בהוואו דארי תלינן:
ס להראות לו את הסבין דילפינן לקמן גיב לכל חיותא דילפינן לקמן:
ג מושטתם בזה ואכלתם ומולא עבי וכו' גיב יא דגוי דקמייתא מתכשרא דלחיותא חדא בדיק סבינו אלא לאחריני לא ימצא חכם אלא מולא בעי חכם לאחריי בין כל חדא וחדא אלא לחיותא קמא לחודה שי"מ לאו בדיקה וכו':
ז דלמא עד דנפיק ואחי בעיזי ליה שיעור הנגע מכגריס:
ח חוץ מחוטבו טהור דהבא אל הבית אמרה רחמנא דרך ביהא ויש לחלק וכו':

רבינו גרשום

מאי שנא דספק שהה כו' דטריפה וז"ש בסבין דאמרינן בחזרת היתר עומדת וכו':
והלכתא כוותיה דרב הונא בשלא שייכר כלומר דאמרינן בעור של צואר פגמה מכלל דרב חסדא אע"ג דלא שייכר הוא אומא כשרה (ל כלומר אמא בעצם דמפרקת איפסיה ליעולם כרב הונא. ואפילו בקמייתא דאמר בעור דאי כרב חסדא דאמר בעצם דמפרקת איפגים מיכדי מילתא תלינן דילמא בעצם מפרקת דבתרייתא איפגים אלא דמשמע כרב הונא ומשום הכי טרף כולותן:
אמר ליה וכו' כרב הונא דמצריך בדיקוּתא בין כל חדא וחדא כלומר דצריך לברור הסבין ואי לא בדק פסול אפי' קמייתא דאמרינן בעור של קמייתא איפגים:
לא כרב חסדא ולאכשורי בתרייתא.
דאמרינן בעצם דמפרקת דבתרייתא איפגים:
אי הכי תיבעי נמי בדיקת חכם.
כלומר דמצריך בדיקוּתא אכל חדא וכו' עד אחד נאמן באיסורין. כלומר בטבת עצמו סניא אי הכי מעיקרא נמי לא תיבעי כלומר השתא דאמרת עד אחד נאמן באיסורין:
ובטבת עצמו מני מעיקרא נמי לא יהא צריך להראות סבין לחכם:
מנא הא מילתא דאמרו רבנן אוקים מילתא אחזקתי' כלומר כראמרינן לעיל העמד

טמא וכו' דבתיב ריצא הכהן מן הבית והסגיר את הבית שבעת ימים. י"מ דילמא איתבער שיעוריה ליה מן הנגע (3 ועששיו אין בו דינו של נגע הדוא פחות מכגריס ולא צריך להסגיר אלא תדע דאוקים מילתא אחזקתיה דלא בצר כלומר וצריך להסגיר. א"ל רב אחא ודילמא שיעא דרך אחוריו דקא חזי ליה כדנפיק דלא בצר כלל דמשום הכי צריך

ה) נראה דתקם טאן וז"ל אלא במאי איפגים ומשני בעלם המפרקת איפגים כלומר וכו'. (3 ועששיו אין טיגס צו דין נגע דהוא פחות מגגריס ואינו צריך לטגור.

י:

וּדִילְמָא **אדנפיק** **ואתי בצר** לִיַּה שיעורא כו'. אין להקשות

הכי מוכח מהבא דלוקי מילתא אחזקיה דלמא הבא טמא מספק דספק טומאה צרה"י ספיקו טמא דככל ענין טימא

הכתוב אפילו הוי רה"ר שיש צו הרצה צני אדם ואפילו דצר שאין

ומאי שנא התם איתילידא בה ריעותא בבהמה הכא סבין איתרעאי בהמה לא איתרעאי ודילכתא כוותיה דרב הונא כשלא שייבר בה עצם והילכתא כוותיה דרב חסדא כששייבר בה עצם מכלל דרב חסדא אע"ג דלא שייבר בה עצם אלא במאי איפגים אימא בעצם דמפרקת איפגים הוה עובדא וטרף רב יוסף עד תליסר חיותא כמאן כרב הונא יואפילו בקמייתא לא כרב חסדא ולבר מקמייתא ואיבעית אימא לעולם כרב הונא דאי כרב חסדא מכדי מתלא תלינן ממאי דבעצם דמפרקת דקמייתא איפגים דלמא בעצם דמפרקת דבתרייתא איפגים אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי רב כהנא מצריך בדיקותא בין כל חדא וחדא כמאן כרב הונא ולמיפסל קמייתא לא כרב חסדא ולאכשורי בתרייתא אי הכי תיבעי נמי בדיקת חכם (6 עד אחד נאמן באיסורין אי הכי מעיקרא נמי לא האמר רבי יוחנן (3 לא אמרו להראות סבין לחכם אלא מפני כבודו של חכם מנא הא מלתא דאמור רבנן אוקי מילתא אחזקיה אמר רבי שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן אמר קרא יוציא הכהן מן הבית אל פתח הבית והסגיר את הבית שבעת ימים דלמא אדנפיק ואתא בצר ליה שיעורא אלא לאו משום דאמרינן אוקי אחזקיה מתקיף לה רב אחא בר יעקב ודילמא כגון שיעא דרך אחוריו דקא חזי ליה כי נפק אמר ליה אביי שתי תשובות בדבר חדא דיציאה דרך אחוריו לא שמה יציאה ועוד אחורי הדלת מאי איכא למימר וכי תימא דפתח ביה כוותא (4 והתנן יבית אפל אין פותחין בו חלונות לראות את נגעו א"ל רבא דקאמרת יציאה דרך אחוריו לא שמה יציאה כהן גדול ביום הכפורים יוכיח דכתיב ביה יציאה ותנן (5ה יציא ובא לו דרך כניסתו ודקאמרת בית אפל אין פותחין בו חלונות לראות את נגעו הני מילי היכא דלא איתחזק אבל היכא דאיתחזק איתחזק תניא דלא כרב אחא בר יעקב יוציא הכהן מן הבית יכול ילך לתוך ביתו ויסגיר תלמוד לומר אל פתח הבית אי פתח הבית יכול יעמוד תחת המשקוף ויסגיר תלמוד לומר מן הבית עד שיעא מן הבית כולו הא כיצד יעמוד בצד המשקוף ומסגיר ומגין ישאם הלך לתוך ביתו והסגיר או שעמד בתוך הבית והסגיר שהסגירו מוסגר תלמוד לומר והסגיר את הבית מכל מקום ורב אחא בר יעקב כגון

תורה עדים אלא לעגש ממון או מיתת צית דין ולעריית דגמרינן (גיטין 5). דצר דבר מממון:
האמר רבי יוחנן. תירוצא הוא:
הא דאמור רבנן כו'. במקומות הרבה סמכו על החזקה לאסור ולהמיר כי יהוא דלעיל:
ויאל פנהו וגו'. דזענין דניפוק מכל הבית ואח"כ יסגיר את הדלת ואע"ג דאיכא למימר דלמא עד דנפיק ואתי צליר ליה לישיעוריה מכגריס ומנאל שלא היה נגע בשעת הסגר ואין הסגרו לאחר הסגר דכמאן דליתיה דמי:
ועוד אחורי הדגס. אם היה נגע אחורי הדלת צליאתו היכי חזי ליה:
דפתח ציה כווסא. חלון צדלת קודם הסגר:
אין פותחין. צית אפל שצריך לפתוח לו חלונות לראות הנגע פוטרין אותו לגמרי כדכתיב (ויקרא יד) כנגע נראה לי ציית לי ולא לאורי (מו"ק ת). שאם עמד במקום אפל ונרץ שם להדליק את הנר אינו נגע:
כהן גדול ציוס הפפורים. כשהוא יוצא מצית קדשי הקדשים לאחר הוצאת כף ומחתה כתיב ויאל ועשה עולות וגו' באחרי מות ויקרא טז):
וסנן. כשמסת יומא (דף נ3):
יאל ואל לו דרך כניסתו. פניו כלפי לפני ולפנים דרךן שנכנס כך מחזור ויואל דרך אחוריו:
דלא אחזקו. כל זמן שלא ראה הכהן את הנגע צמרמאותי שהיה מקום אפל ואין מראהו ניכר אצל נגע שעומד אחורי הדלת וכבר הכיר שהוא נגע ואין צריך חלון אלא להעמידו בחזקתו פותחין:
סניא דלא כרב אחא צר יעקב. דלמר דלא מוקי אחזקתו אלא ציאל דרך אחוריו דחזי ליה עד שעת הסגר דהבא קמני שאם הלך לציתו והסגירו הסגרו והבא דלא איכסי נגע מנייה ומוקמי ליה אחזקיה:
יכול. יהא לו רשות לילך לתוך ביתו ולחזור ולסגור הדלת(י):
סחס המשקוף. מפתח העליון:
(י) (פלך לציטו והסגיר. על ידי חבל ארוך כגון שהיה ציתו סמוך לשם):
צפוך הציט. תחת המשקוף:
ורב אחא. אמר לך מהא לא תותבן דאיכא לאוקמי:

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

ומאי שנא. הא ספק והא ספק:
הלכתא כרב הונא. דחיישינן לעור. ועל ידי היה מעשה והורה לי רבינו יעקב צ"ר יקר צעוף לאיסור:
מכלל דרב חסדא אפילו כשלא שיבר זה עלם. לאחר שחיטה מכשיר מדאנטריך למימר הלכתא כרב הונא כשלא שיבר מכלל דפליג רב חסדא עליה:
צעלם מפרקת. לאחר שחיטה שנגע צעלם האורא והיא המפרקת כדכתיב (שמואל א ד) ותשבר מפרקתו ולא סבירא לן כוותיה למתלי לקולא דההיא נגיעה דעלם מפרקת לא פגמה לסבין טפי מעור אצל שצירת עצמות(א) בהואו דלא תלינן:

תליסר חיוסא. שלא צדק צין זו לזו ולאחר שחיטת כולן נמנאלת פגומה:
כמאן. ס"ל:
כרב הונא ואפילו בהמה קמייתא. נמי טרפה דחיישין לעור. ולשון ציאל הוא:
לא כרב חסדא. ומשום עלם מפרקת דקמייתא טרפינהו לכולהו צתרייתא:
מכדי מיסנאל תלינן. דהא דלא ודאי נגיעת סבין צמפרקת לא פגמה טפי מעור שהרי אינו מכה עליו צכח ואפילו הכי תלי ציה לקולא הלכך כי שחט בהמות עוצא תלי נמי רב חסדא צמפרקת צתרייתא ומכשר להו:
למפסל קמייתא. ציאל היא. האי דמצריך צדיקה לאחר שחיטת הראשונה מיד משום דאי משכח לה פגומה טריף לה כרב הונא:
לא כרב חסדא. ס"ל דלא חייש לעור ומצריך צדיקה שאם תמנאל פגומה יתקננה ויהי אחרונות כשרות עם הראשונה דאי לא צדק ושחט ליה לאידך ומשכח לה פגומה חיישין למפרקת דקמייתא ואסרי צתרייתא ולית ליה הא דלמחר ולא עילי מכדי מתלא תלינן כו' ואע"ג דמשגיגא הכי דיחויא צעלמא הוא כלומר לעולם אימא לך כרב חסדא סבירא ליה אצל רב כהנא דלאי כרב הונא קאמר למפסל קמייתא כדאוקמינן לעיל הלכתא כוותיה והשוטט אפילו צמה אחת צריך לצדוק הסבין אחר שחיטה ואם שחט הרבה ולא צדק ציגמים ואחר כך נמנאלת פגומה אף הראשונה אסורה:
אי הכי. דמשום הא דצעי למישחמיה קא צדיק הוי ליה צדיקה דקודם שחיטה ומציעי חכם להראות לו את הסבין סדילפינן (לקמן י:):
מושטתם צזה ואכלתם(ומדלא צעיג למחוי לחכם ש"מ לאו צדיקה דקודם שחיטה חשיב ליה:
עד אחד נאמן באיסורין. דכל יחיד ויחיד האמינמו תורה וחצתה מצדקן ומצאנן(י) ושחט את בן הצדק (ויקרא ה) ואכלי כהנים על ידו ולא הזקימן להעמיד עדים צדצר ולא הצריכה

כגון **האמר רבי יוחנן**. תירוצא הוא:
הא דאמור רבנן כו'. במקומות הרבה סמכו על החזקה לאסור ולהמיר כי יהוא דלעיל:
ויאל פנהו וגו'. דזענין דניפוק מכל הבית ואח"כ יסגיר את הדלת ואע"ג דאיכא למימר דלמא עד דנפיק ואתי צליר ליה לישיעוריה מכגריס ומנאל שלא היה נגע בשעת הסגר ואין הסגרו לאחר הסגר דכמאן דליתיה דמי:
ועוד אחורי הדגס. אם היה נגע אחורי הדלת צליאתו היכי חזי ליה:
דפתח ציה כווסא. חלון צדלת קודם הסגר:
אין פותחין. צית אפל שצריך לפתוח לו חלונות לראות הנגע פוטרין אותו לגמרי כדכתיב (ויקרא יד) כנגע נראה לי ציית לי ולא לאורי (מו"ק ת). שאם עמד במקום אפל ונרץ שם להדליק את הנר אינו נגע:
כהן גדול ציוס הפפורים. כשהוא יוצא מצית קדשי הקדשים לאחר הוצאת כף ומחתה כתיב ויאל ועשה עולות וגו' באחרי מות ויקרא טז):
וסנן. כשמסת יומא (דף נ3):
יאל ואל לו דרך כניסתו. פניו כלפי לפני ולפנים דרךן שנכנס כך מחזור ויואל דרך אחוריו:
דלא אחזקו. כל זמן שלא ראה הכהן את הנגע צמרמאותי שהיה מקום אפל ואין מראהו ניכר אצל נגע שעומד אחורי הדלת וכבר הכיר שהוא נגע ואין צריך חלון אלא להעמידו בחזקתו פותחין:
סניא דלא כרב אחא צר יעקב. דלמר דלא מוקי אחזקתו אלא ציאל דרך אחוריו דחזי ליה עד שעת הסגר דהבא קמני שאם הלך לציתו והסגירו הסגרו והבא דלא איכסי נגע מנייה ומוקמי ליה אחזקיה:
יכול. יהא לו רשות לילך לתוך ביתו ולחזור ולסגור הדלת(י):
סחס המשקוף. מפתח העליון:
(י) (פלך לציטו והסגיר. על ידי חבל ארוך כגון שהיה ציתו סמוך לשם):
צפוך הציט. תחת המשקוף:
ורב אחא. אמר לך מהא לא תותבן דאיכא לאוקמי:

כגון

אוקים מילתא אחזקיה. ודקאמרת אין פותחין לו חלונות לראות וכו' הני מילי היכא דלא איתחזקא שיש בו נגע אבל היכא דאיתחזק שיש בו נגע איתחזק כלומר שיכולין לפתוח לו חלונות ולא מצית מהבא למילף דאוקים מילתא אחזקיה:
תניא דלא כרב אחא בר יעקב מה דאמרינן לזמן כלומר רב אחא בר יעקב לא ס"ל דאוקים מילתא אחזקיה. ובהא ברייתא (דאינן) [וחינן דאמרינן] דאוקים מילתא אחזקיה דאפי' הכהן הלך לביתו ולשם צוה להסגירו מוסגר [אלמא] דאמרינן אוקים מלוא. ורב אחא בר יעקב דלא סבירא ליה דאוקים מילתא אחזקיה הוא סבר

מסורת הש"ס

א) [גיטין 3: ג.]. ב) [לקמן יז:]. ג) מנהדרין 3ב. נגעים פ"ב מ"ג, ד) [יומא 3ב:]. ד) נגעים פ"ב מ"ז מדרים טו:]. ה) [ש"א דף, 1] ודברים יב,]. ו) ורש"ל הגיה כאן א"ג ע"י חבל ארוך כגון שהיה ציתו סמוך לשם ועיין מדרסי דף טו: ושם פ"י רש"י צע"א, ט) [נרש"ל מ"ז]. י) [ועיין מוס' מה צ: ד"ה התם וכו' מבני יסוב על זא,]. כ) ל"ל בתוך ויאל צס"י, ל) [דנמפורש ציומא גג. ע"ע מוס' יומא 3ב: ד"ה יאל].

תורה אור השלם

1. וְיִצְאָה הַבֵּית מִן הַבֵּית אֶל פֶּתַח הַבֵּית וְהִסְגִּיר אֶת הַבֵּית שֶׁעָלָה בְּיָמֶיהּ:
ויקרא יד לח

מוסף רש"י

עד אחד נאמן שהרי האמינן באיסורין. שהרי האמינן מורה כל אחד ואחד משלאל על הפרשת תרומה ועל השמיטה ועל עיקוי הגזר והמלך (גיטין ב). אלא מפני כבודו של חכם. אע"פ שהטעם טו. הבלות צדיקה (עשר) חס. אלא מפני אפן פותחין בו חלונות לראות את נגעו. כנגע נראה לי ציית כתיב, דמשמע נראה מילתא, ועוד דכתיב לו ולא לאורי (סנהדרין צב). יצא רבא דלא דרך כניסתו. כס. שנכנס שבויל לריוס עד שהגיע לארון פניו כלפי דיוס, כך כשאלא לא הסב את פניו לאלא אלא יואל דרך אחוריו ופניו לארין (יומא ב). יכול ילך לתוך ביתו ויסגיר. על ידי שלחן, תלמוד לומר אל פתח הבית. של מנוגע צריך לעמוד (נדרים יו). תחת המשקוף. הכי גרסינן על השקוף. על עזי התפסין (שם). עד שיעא מן הבית כולו. עד שלא חזי השקוף. דעל השקוף אוקי צית (שם). בצד המשקוף. נלד השקוף מבתוך (שם).

רבינו גרשום (המשך)

הסגיר אלא עדיין אמר אני דלא אוקים מילתא אחזקתיה אמר אביי שתי תשובות בדיבר חדא דכתיב ביה יציאה וכו' אלא תדע דאצי"פ דלא ראה (תדיר) [אמרין] דמוקים מילתא אחזקיה ועוד אחורי הדלת דלא ראה כלל מי איכא למימר כגון שיעא דרך אחוריו כו'. אלא תדע דאוקים מילתא וכו' וכי תימא דפתח ליה כוותא לא לראות נגעו כלומר דאתה יכול לאשקי לי דתדיר ראה ולא אוקים מילתא אחזקתיה. והא תנן אין פותחין אלא תדע דאוקים מילתא אחזקתיה:
א"ל רבא דקאמרת יציאה דרך אחוריו וכו' כהן גדול יוכיח דשמה יציאה ומשום הכי אוקים מילתא אחזקתיה. (אלא) [אבילן אי דלא קא חזי ליה לא